

"ורק מן הפתאום ההוא והלאה"

מארק יאשאייב במוזיאון תל אביב

לציור. הוא משתמש בדמויות ובאובייקטים המעומתים עם הקשרים מתולדות האמנות והצילום. בוחן דימויים מתוך ההיסטוריה של האמנות, תוך התבוננות במסורת העבר ומשמר ומתעד אותה כשהוא יוצר הומאזים לתקופות ולסגנונות האהובים עליו. דמויות רבות של יאשאייב, מחקות תנועות קלאסיות - הן בעירום האידיאלי והן בתנוחת הגוף והעמדתו בחלל - אך בניגוד לחזקן של הדמויות הקלאסיות, הן משדרות שכירות ופגיעות ומנותקות ממשמעות תרבותית סמלית.

יאשאייב מתעד, מרחבים המערערים את מושגי היסוד בצילום: זמן, דו-מימד, אור ונוכחותו של האובייקט. פעולת הצילום כפולה והיא אוצרת בתוכה רגעים צילומיים מרובים. תהליך העבודה כרוך בבנייה של מיצב, בצילום, בהדפסתו ובהצבתו מחדש. שני הממדים (המצולם והפיזי) מתאחדים ויוצרים תצלום אחד מרובד. התצלום המתגבש והסיפור שהוא מספר מתפרקים ומתאחדים ללא הרף ויוצרים יחד דימוי חמקמק. התצלומים במבט ראשון, מסרבים להיתפס כסיפור אחיד, אך ניתן להבחין בעריכה מוקפדת, שמתוכה מתגלה המשמעות ועל הצופה להשלים את הקריאה. כותרת התערוכה, ציטוט מספרו של ס. יזהר, "מקדמות", מעוררת רתיעה ומשיכה כאחד ומכוונת לרגע הבריאה המכונן של היצירה.

"ומן הפתאום ההוא והלאה"

תצלומיו של מארק יאשאייב (נ' 1981), זוכה פרס לורן ומיטשל פרסר לצילום לאמן ישראלי צעיר לשנת 2016, מכילים תערובת של שגרת יומיום ופלא. העבודות המוצגות בתערוכה מהוות ארכיב צילומי אישי. הוא בוחן בתצלומיו, את החללים הסובבים את חפצי היומיום המקיפים אותנו, אשר בהם אנו נעים, לעתים הוא מצלם בחללים פרטיים כמו, סטודיו או חדר שינה ולעתים, במקומות ציבוריים, כמו מוזיאון, חלון ראוונה או אתר ארכיאולוגי.

יאשאייב הופך את החלל הקבוע, הדירה או הסטודיו, לחלל בעל תכונות של זמניות. התחושה שעולה מהתבוננות בתצלומים, היא של חוויות חיים בשוליים, של הגירה, עקירה ופרידה. על כך מעיד האמן עצמו, אשר עלה בגיל תשע מברית המועצות לשעבר: "אני מרגיש שעדיין לא פרקתי את המזוודות פה, אני לא מרגיש שייך". "לגמרי למרות שהתאקלמתי, התחושה היא של זמניות".

ההפרדה בין החדרים, בין הפנים לחוץ, מיטשטשת בתצלומים. מצד אחד מוצגת כניסה דרך דלת או חלון לעוד חלל ועוד חלל הנראים שקופים ונגישים ומצד שני הגישה אליהם נחסמת על ידי אור, מוט עץ ועוד. כך הוא חושף את המורכבות ואת אי-הבהירות של החלל ושל המקום.

יאשאייב מקיים קשר מתמיד עם עולם הציור והפיסול הקלאסי והמודרניסטי, הוא יוצר בתצלומי הענק שלו, סיפורים מרובדים באמצעות עיבוד צילומי של האובייקטים וכך קושר בין צילום

רז סמירה, 2016

